

Overdenking zondagavond 14 november 2010

Zo meteen zullen we hier met elkaar het avondmaal vieren. En aan het eind, wanneer we het brood en de beker van hand tot hand hebben laten gaan, zijn we gewend een kort gebed uit te spreken. We bidden dan: "U loven en danken wij, hemelse Vader, dat Hij ons de gemeenschap met uw Zoon geschonken hebt; en wij bidden U: laat deze gemeenschap in ons altijd sterk zijn, opdat wij als nieuwe mensen leven, U ter eer, onze naaste tot heil."

Wat bidden we, als we na de communie vragen, of de gemeenschap met de Zoon in ons altijd sterk mag zijn? Om dat duidelijk te maken kies ik voor een gedeelte uit het Oude Testament: Genesis 5:21-24 en wil ik het met u samen overdenken.

21 Toen Henoeh 65 jaar was, verwekte hij Metuselach.

22 Na de geboorte van Metuselach leefde Henoeh nog 300 jaar, in nauwe verbondenheid met God. Hij verwekte zonen en dochters.

23 In totaal leefde hij 365 jaar.

24 Henoeh leefde in nauwe verbondenheid met God; aan zijn leven kwam een einde doordat God hem wegnam. (NBV)

21 Toen Henoeh vijfenzestig jaar geleefd had, verwekte hij Metuselach.

22 En Henoeh wandelde met (de) God, nadat hij Metuselach verwekt had, driehonderd jaar, en hij verwekte zonen en dochteren.

23 Zo waren al de dagen van Henoeh driehonderd vijfenzestig jaar.

24 En Henoeh wandelde met (de) God, en hij was niet meer, want God had hem opgenomen. (NBG)

En Henoeh wandelde met God, en hij was niet meer, want God had hem opgenomen (Gen 5:24).

Indrukwekkend staat dat hier, in alle soberheid. We lezen niets over vurige paarden en wagen, zoals bij de legendarische profeet Elia, die aan het einde van zijn leven in de hemel opgenomen wordt (2 Kon 2:11). Ook niet over een wolk en leerlingen, die naar de hemel staren, tot engelen komen zeggen, dat de opgenomen Jezus op dezelfde manier zal terugkomen als Hij naar de hemel is gegaan (Hand 1:11). Je krijgt de indruk uit Gen 5, dat de mensen gewoon gewaar werden, dat Henoeh er ineens niet meer was, omdat God hem had weggenomen. Luistert u even naar deze zin: Henoeh was er ineens niet meer – wat moet dat een verbijsterende ontdekking geweest zijn voor de nabestaanden. Iemand, je moeder, je vader of je kind kan toch niet zomaar zoek raken?!

Maar hoe dan ook: hier valt een krachtige lichtstraal in het donkerte van dit bijbelhoofdstuk en eigenlijk ook in de schemering van het heel het Oude Testament. Wat bedoel ik daarmee? Het is goed dat te bedenken op deze zondag, de voorlaatste zondag van het liturgische jaar. Dit hoofdstuk 5 uit Genesis vertelt van de mensen telkens: "Toen die-en-die zoveel jaar oud was, verwekte hij n.n. . Na de geboorte van n.n. leefde die-en-die nog zus jaar. Hij verwekte zonen en dochters. In totaal leefde die-en-die zo-en-zoveel jaar en daarna stierf hij .... stierf hij ..... stierf hij". Maar het kan ook anders: hij, Henoeh sterft niet. Ziet u het licht doorbreken? En heel het Oude Testament – u weet wel hoe weinig in dat OT gesproken wordt over een leven in eeuwigheid en u begrijpt dat daarom de Sadduceeën met hun vraag over de opstanding uit de dood bij Jezus kwamen (Luc 20:27vv). Maar Gen 5:21-24 grijpt dan ook vooruit naar de grote overwinning op de dood. De engel is eruit – een mens mag moedig leven en moedig sterven. De dood - die heeft ook het laatste woord niet meer ... de kerk belijdt de wederopstanding des vleses en het eeuwig leven. Zoals wij door Adam allen sterven, zullen wij door Christus allen levend worden gemaakt, weet iemand (1 Kor 15:22) en besluit dan met de juichende woorden: Dood, waar is uw overwinning? Dood, waar is uw prikkel? Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onze Heer Jezus Christus! Laten wij God danken, die ons door Jezus Christus, onze Heer, de overwinning geeft (1 Kor 15:56v).

Misschien hebben we - als het erop aan komt - wel moeite met dat "aan ons de overwinning". Niet alleen ouderwets gelovige mensen, ook moderne mensen, kunnen zich die vraag stellen in een

moment van serieuze bezinning: Hij geeft aan ons de overwinning - geldt dat ook voor mij ? Als ik God van aangezicht tot aangezicht zal ontmoeten - wat staat me te wachten: veroordeling, ondergang, kwijtschelding, vrijspraak ? Je kunt dat "aan ons de overwinning" straks ook niet loskoppelen van dat andere "ons": onze Heer Jezus Christus nu.

Het gaat erom, dat wij 'van Christus' zijn, in dit leven hier en nu. Als Henoch met God gewandeld heeft in zijn leven, dan *neemt* God hem tot zich. Een fijnzinnig uitlegger merkt op: God had hem opgenomen; er staat eigenlijk alleen: God nam hem; dat woordje 'nemen' betekent gewoonlijk in de bijbel, dat iemand beslag legt op wat zijn wettig eigendom is. Henoch wás al van God.

Het is dan ook een troost in leven en sterven, niet zichzelf toe te behoren, maar het eigendom van de trouwe heiland Jezus Christus te zijn (HC antw 1), Gods bezit te zijn. Van Hem, die met zijn kostbaar bloed voor al onze zonden volkomen voldaan heeft. Het eigendom van Hem, die ons ook door zijn heilige Geest verzekert van het eeuwige leven en ons van harte bereid maakt om voortaan voor Hem te leven. Dus: te wandelen met God. Daarop komt het dus aan. Hoort u niet daarin dezelfde woorden, als in het dankgebed van na het avondmaal: U danken wij, Vader, dat U ons de gemeenschap met uw Zoon geschonken hebt; en wij bidden U: laat deze gemeenschap in ons altijd sterk zijn, opdat wij als nieuwe mensen leven ? En als het daarop aankomt, is het zinnig om nog drie praktische opmerkingen te maken.

Ten eerste. Dat bekende hoofdstuk Hebr 11 over alle vrouwen en mannen, die ons het geloof hebben voorgeleefd, vertelt: "(...)door het geloof heeft Abel, heeft Henoch, (...) heeft Abraham...(...) heeft Sara" - kortom - heel die wolk van getuigen. Hij tekent bij Henoch aan: "Door zijn geloof werd Henoch naar elders overgebracht, om niet te hoeven sterven; hij werd niet meer gevonden, omdat God hem had weggenomen. Hij stond immers al voor zijn opneming bekend als iemand in wie God vreugde vond. Zonder geloof is het onmogelijk God vreugde te geven; wie Hem wil naderen moet immers geloven dat Hij bestaat, en wie Hem zoekt, zal door Hem worden beloond" (Hebr 11:5-6). "Dat Hij bestaat"- in het oorspronkelijke van Gen 5:21-24 valt op, dat bij de naam van God hier voor het eerst in Gen het lidwoord gebruikt wordt: Henoch wandelde met God, met *de* God. Het gaat niet om iets spiritueels of een religieus sfeertje, waarin iemand echt onder de indruk van zichzelf kan komen. Maar het gaat om persoonlijke omgang met een persoonlijk God. Zo persoonlijk leefden de aartsvaders en aartsmoeders van Israël, de dichters en de profeten van Israël met God. Zo persoonlijk heeft Jezus de Heer ons geleerd, Onze Vader te zeggen. Als dat persoonlijke eruit is, heeft bidden ook geen zin meer. Dan is er - om met Hebr 11:6 te spreken - geen ernstig zoeken van God meer mogelijk. Terughoudend is Gen 5:21-24 wel bij dat geheimzinnige wandelen-met-God. Wat het precies geweest is, hoeven we blijkbaar niet nauwkeurig te weten. Maar voor ons is het nog altijd wel noodzakelijk en mogelijk, om een telefoonverbinding met de hemel te hebben. Vergeet u niet regelmatig, God te bellen. Ik weet nog goed, dat ik eens mijn vader geknield voor het bed heb zien bidden; hij was daarin een ernstig en plichtsgetrouw mens. Het beeld is nog steeds bij me gebleven. Misschien hebt u ook zo'n moeder of vader gehad ?!

Ten tweede. In dat kleine briefje van Judas (het op één-na-laatste bijbelboek) staat dat Henoch geprofeteerd heeft: Zie, de Here komt ! Midden tussen zijn goddeloze omgeving is Henoch een Maranatha-getuige geweest. "Ik zie de HEER komen met zijn heilige tienduizendtallen om over allen zijn vonnis uit te spreken" (Jud 14b,15a). *Wandelen-met-God*, dat is blijkbaar ook dat een mens vertrouwd is met Gods bedoelingen, en daarvan getuigt. Zo moet een christen nog altijd de ernst van onze wereldsituatie onder ogen zien. En het lijkt soms erop, dat de kerk weinig of niets meer durf te zeggen en de mensen laat wachten. Maar geeft u als christen ook rekenschap van de hoop, die in u leeft. Vraagt iemand u waarop de hoop die in u leeft gebaseerd is, wees dan steeds bereid om u te verantwoorden. (1 Petr 3:15). Herinnert u zich het zondagsschoolversje: Er is een scheepje onder Jezus'hoede, met de kruisvlag hoog in top, het neemt als arke der verlossing allen die in nood zijn op. Ik zou willen, dat dit schip zich in onze tijd wat vaker liet zien.

Ten derde. In het Nieuwe Testament wordt wel niet meer zo uitdrukkelijk over wandelen met God gesproken als in Gen 5:21-24. Maar er staat nogal iets (bijv in 1 Joh 1:5-2:2) over *wandelen in het*

licht, en dat God het Licht is. Dat onderstreept nog eens, hoe belangrijk onze manier leven is. In Gen 5 staat dat Henoch geen zonderling kluizenaarsbestaan geleid heeft, maar zonen en dochters verwekt heeft. Hij heeft gewoon geleefd en daarin gewandeld met God. Zoals bij die andere namen in Genesis 5 telkens gezegd wordt: Adam en Seth en al die anderen "leefden" nadat zij hun eerste kind hadden gekregen, zo-en-zoveel jaar, zo hier. Henoch "wandelde met God", nadat hij Metusalah verwekt had, zo-en-zoveel jaar. Dat "wandelen met God" was de kwaliteit van zijn leven, van dag tot dag in een gewoon mensenbestaan. Zoals die kwaliteit ook bij Abraham hieruit kwam, dat hij opgeroepen wordt om te "wandelen voor Gods aangezicht". En van Israël dat het "achter zijn God aan" moet "wandelen". "Wandelen in het licht" is: lichten aan, niet maar om beter te zien, maar ook om zelf beter gezien te worden; anders komen er ongelukken van.

Ieder van ons kan wel wat beginnen met deze drie opmerkingen. We komen er blijkbaar niet met een gemakkelijk soort christen-zijn. Wij bidden: God, laat deze gemeenschap met uw Zoon in ons altijd sterk zijn, opdat wij als nieuwe mensen leven. Christus zal in ons gestalte moeten krijgen. Hij die pas goed wandelde met God. Als Hij de nacht ergens in de stilte doorbrengt in het gebed tot zijn Vader. Als Hij bij de ontrouw van zijn leerlingen getuigt: Maar Ik ben niet alleen, want de Vader is bij Mij (Joh 17:32). Ook als Hij in de zwaarte van zijn kruislijden van God verlaten wordt, opdat (zegt het klassieke avondmaalsformulier) wij door God aangenomen en nooit door Hem verlaten zouden worden.

Zo meteen kunnen we tijdens de communie luisteren naar toepasselijke muziek, gespeeld door Jaap den Besten: het is een koraalvoorspel bij het Duitse kerklied "Schmücke dich, o liebe Seele". Ik lees uit de Nederlandse vertaling het eerste vers voor. Volgens mij, gaat het daarin om die geschonken gemeenschap van de Zoon, die in ons sterk wil worden. En ik vraag u daarover nu enkele minuten na te denken.

*Ziel, mijn ziel, aanvaard uw luister,/ tred te voorschijn uit het duister
om u met het licht te sieren / en uw zaligheid te vieren.*

*God wil in zijn welbehagen/ u als gast aan tafel vragen,/ God, wien hemelen niet binden,/ in uw
hart een herberg vinden (Gezang 355:1)*

Ds. C. Koole